Retrospectiva simpozionului
„Arta de a Educa” a lui Rudolf Steiner,
care a avut loc sâmbătă, 14.11.2026, la
Liceul de Muzică „Tudor Jarda”

Acest colocviu a fost o colaborare între Liceul de Muzică (reprezentat de prof. Ana-Maria Dragonici, directoare a Liceului de Muzică „Tudor Jarda”), Casa Corpului Didactic și asociațiile „Vasile Voiculescu” și „Aripi de Copil”. Este vorba de o încercare îndrăzneață de a familiariza cadrele didactice din mai multe județe cu „Arta de a Educa” a lui Rudolf Steiner, numită și pedagogia Waldorf. Întemeietorul acesteia consideră că misiunea ei constă în a-l pregăti pe elev până la vârsta de 18 ani „nu pentru a primi o educaţie completă, ci să-l înveţe să o primească de la viaţă”. O educaţie bazată pe dragostea pentru copil nu are nevoie să practice frica de note. Locul notelor îl iau caracterizări ce descriu concret atât virtuţile, cât şi domeniile în care elevul este perfectibil. Disciplina şi concentrarea se instalează de la sine datorită autorităţii şi respectului pe care dascălul cu har îl inspiră copilului. Pentru dascălul care înţelege legităţile evoluţiei lăuntrice a elevului, scopul nu este acela de a-l „dresa” pe copil, ci să-l ajute ca, la vârsta maturităţii, acesta să se poată manifesta ca om liber. Drept pentru care arta educaţiei este şi o educaţie pentru libertate.

La colocviul care a durat 9 ore au participat aproximativ 30 de cadre didactice şi 20 de elevi, în principal de la Liceul de Muzică Bistriţa şi Liceul „George Coşbuc” Năsăud. Au fost prezentate exemple de cum poţi lucra la clasă într-o atmosferă care permite să se nască în copii bucuria şi interesul pentru viaţă, un comportament social în raport cu ceilalţi, curiozitatea şi entuziasmul întru a descoperi tainele lumii. Cei patru docenţi (Coralia Nord [nume de autoare] – Braşov, Emilia Pop – Stuttgart, Ionela Candale – Bistriţa, Leonida Pop – Wessobrunn, Germania) au semnalat, din perspectiva diverselor discipline (euritmia, învăţământul pe epoci adaptat nivelului de maturitate al copilului, meşteşuguri – în cazul seminarului nostru, modelajul cu lut), măsura în care sănătatea durabilă a copiilor este stimulată de învăţământul pe epoci şi care ţine seama de ritmul zilei, al săptămânii, al anotimpurilor şi de cel al septenatelor şi de marele dar al uitării drept factor major în prelucrarea celor învăţate. Bucuria de a descoperi tot ce există în natură, umorul ca stimulent al deprinderii, mai cu seamă a limbilor străine, sunt câteva exemple care fac ca învăţatul să devină o aventură plăcută pentru elev. Memorarea mecanică este superfluă şi nocivă pentru sănătatea, chiar şi trupească, a elevului.

Exemplele practice au avut menirea de a-i ajuta pe dascăli, indiferent ce metodă practică ei, să aplice nemijlocit la clasă metode care să alunge plictisul, lipsa de interes pentru lecţie, indisciplina. Nu moralizarea, ci surpriza unui conţinut scos de dascăl din inima sa face predarea economică şi trezeşte, fără excepţie, interesul viu al elevilor.

Dascălul a fost descris ca un artist care, în primul rând, iubeşte copiii. El lucrează necontenit cu sine, are o relaţie sănătoasă cu Adevărul, este animat de convingeri spirituale în pas cu vremea, este un adevărat cercetător în toate domeniile, manifestă interes pentru tot ce se întâmplă în lume, umorul său este inepuizabil şi detestă pedanteria.

Este pentru prima oară în judeţ când un asemenea simpozion adună un număr atât de mare de participanţi, toţi dedicaţi educaţiei. Prezenţa atât de multor elevi a făcut atmosfera mai vie decât

altminteri. Implicarea Liceului de Muzică, şi în mod special a doamnei director Dragonici, îmi aminteşte de calitatea implicării organizatorilor primului Simpozion Waldorf din România, la Deva (cu 400 de participanţi), în urmă cu 36 de ani: niciun efort care să asigure desfăşurarea optimă nu a fost, în ambele cazuri, prea mare.

Intenţia organizatorilor este de a oferi până la vara anului 2027 încă şase asemenea colocvii care să acopere întregul spectru de teme relevante pentru munca la clasă după metoda lui Rudolf Steiner. Iată câteva dintre ele:

- Antropologie generală (ce este omul?)
- Sugestii metodice şi didactice
- Epocile claselor I-VI; programa analitică a unui parcurs de la clasele I-XII
- Ciclurile de 7 ani în dezvoltarea copilului
- Misterul temperamentelor şi cum putem evita unilateralităţile ce pot decurge din ele
- Desenul formelor, o disciplină nouă în şcolile Rudolf Steiner
- Importanţa euritmiei pentru sănătatea elevilor
- Cum deprindem copilul cu scrisul şi cititul?
- Sensul jocului pentru dezvoltarea optimă a copilului
- Rostul uitării în procesul de învăţare
- În ce măsură este copilul religios?
- Cum ne raportăm la dificultăţile de a învăţa?
- Ce este o şcoală liberă?
- Spiritualitatea tineretului şi umbrele sale (este şi titlul unei lucrări de Johannes Greiner care va vedea în curând lumina tiparului la Editura Univers Enciclopedic, unde au apărut numeroase traduceri din opera lui Rudolf Steiner)
- Cum pot deveni dascăl într-o instituţie ce practică ARTA DE A EDUCA şi cum pot educa această Artă pe cont propriu într-o şcoală cu învăţământ tradiţional?
- Învăţământul Waldorf în România – o instituţie finanţată pentru prima oară în lume, în proporţie de 100%, de la buget.

O frecventare integrală a acestor colocvii poate conferi o siguranţă în munca la clasă pentru un începător. Asociaţia „Vasile Voiculescu”, în colaborare cu diverse şcoli Waldorf din ţară şi străinătate, poate mijloci stagii de practică pedagogică de câteva săptămâni.

Leonida Pop, Profesor Waldorf, Wessobrunn, Germania, co-întemeietor al primelor Iniţiative Waldorf din România (1990)

Calendarul viitoarelor colocvii (ianuarie – iunie 2027)

Luna	**Data desfăşurării**
Ianuarie 2027	30 ianuarie 2027
Februarie 2027	27 februarie 2027
Martie 2027	27 martie 2027
Aprilie 2027	17 aprilie 2027
Mai 2027	29 mai 2027
Iunie 2027	12 iunie 2027

Impresii ale unei profesoare Waldorf implicate în desfăşurarea colocviului:

Întâlnirea de la Bistriţa a avut loc într-un cadru primitor şi plăcut.

A fost un eveniment valoros dedicat prezentării claselor primare în cadrul pedagogiei alternative. Profesorii care au susţinut cursul au fost Leonida Pop, Ionela Candale şi Coralia Nord. Emilia Pop a prezentat un frumos moment de euritmie şi a lucrat cu participanţii la eveniment elemente de artă a mişcării.

A fost o experienţă profesională valoroasă, mai ales pentru profesorii veniţi din învăţământul de stat / clasic. Atmosfera caldă şi deschiderea cu care au fost prezentate activităţile i-au determinat pe participanţi să se simtă bine şi să îşi mai dorească evenimente similare.

Exerciţiile practice, demonstrative au arătat clar cum poate fi construit un program de învăţare echilibrat, centrat pe copil. Participanţii la eveniment au fost impresionaţi de felul în care ritmul zilei, poveştile, muzica şi mişcarea se împletesc firesc în activităţile de la clasele primare. O atenţie deosebită a fost acordată dezvoltării emoţionale, nu doar celei cognitive. Prezentările au fost concrete, cu exemple reale din clasă, nu doar teorie pedagogică. Participanţii au descoperit idei practice pe care le pot folosi şi în sistemul clasic, precum lucrul cu epocile şi învăţarea prin trăirea nemijlocită şi experienţă directă. Accentul a fost pus pe răbdare, pe respectarea ritmului propriu al fiecărui copil şi pe relaţia profesor-elev. Atelierele au oferit ocazia unui dialog sincer între cadrele didactice din cele două sisteme. S-a plecat cu materiale utile, cu întrebări bune şi cu o privire mai proaspătă asupra meseriei de dascăl. Recomand această serie de conferinţe tuturor profesorilor din învăţământul de stat care vor să îşi lărgească orizontul pedagogic.

A fost o întâlnire care te inspiră să predai cu mai multă bucurie şi sens după metoda alternativă a pedagogiei pentru libertate. *Coralia Nord, Şcoala Liberă „Waldorf Sophia" din Braşov, şcoală privată*

Informaţii şi înscrieri – Date de contact

Persoană de contact: Leonida Pop, Director executiv
Organizaţie: Asociaţia „Vasile Voiculescu"
Adresă: Arşiţa 90, Com. Măgura Ilvei, Jud. Bistriţa-Năsăud, Rumänien
Telefon: 0040 745 012308
E-mail: leonidapop51@gmail.com